

Una trobada amb el dalai-lama

El dalai-lama, home molt ben informat, va interessar-se per la suspensió de l'autonomia de Catalunya i per la situació dels presos i dels exiliats polítics catalans

Tres eurodiputats hem visitat el govern a l'exili del Tibet i el dalai-lama. Des de fa 60 anys el dalai-lama és exiliat al nord de l'Índia, a la ciutat de Dharamshala, al barri de McLeod Ganj. Conegut com la "petita Lhasa", el barri està situat dalt d'un turó a 2.080 metres d'altitud. A tocar d'altíssimes muntanyes de 5.500 metres, a Dharamshala acaba la immensa planúria del continent indi i comença verticalment l'Himàlaia, que fa de frontera amb el Tibet i el Nepal.

Hem visitat escoles i altres centres i institucions que l'Administració Central Tibetana (ACT, el govern tibetà a l'exili) ha anat construint a Dharamshala, sempre amb el permís de l'Estat indi, el qual també deixa que l'ACT recapti un impost de 100\$ anuals als tibetans exiliats. La principal font de finançament, però, prové de donacions i fundacions dels EUA, Alemanya i altres països europeus, sobretot nòrdics.

Els tibetans, a l'Índia, hi han anat caminant, travessant altes muntanyes a peu. Especialment impressionant és el relat d'adolescents i joves, que durant setmanes travessen el Tibet en petits grups i amb motxilles carregades de menjar. En cas de detenció, aniran a presons xineses per molt de temps.

En els darrers anys s'ha intensificat la vigilància xinesa a les fronteres i ara cal travessar-les de nit: dormint sovint damunt la neu, pateixen congelacions de dits en peus i mans. Per aquest motiu ara arriben menys tibetans a l'Índia i, per tant, es disposa de menys informació sobre quina és la situació real de la repressió xinesa al Tibet.

RAMON TREMOSA

Segons l'ACT, des de l'ocupació xinesa fa 60 anys, 1,2 milions de tibetans han mort (15% població total) i uns 200.000 tibetans s'han exiliat. La Xina prohibeix ensenyar el tibetà a les escoles, impedeix venerar el dalai-lama i imposa inferiors salaris als tibetans que als xinesos: és en aquest context que cal situar les autoimmolacions amb foc d'uns 150 tibetans els darrers anys. A les ciutats del Tibet ja hi ha una majoria de xinesos, que el Govern de Pequín hi envia per capgirar la demografia.

El dalai-lama va renunciar fa molts anys a la independència i al 2008 va enviar a Pequín una proposta d'autonomia per al Tibet ocupat. Des de llavors, però, no ha rebut cap resposta del Govern xinès. L'ACT ja es prepara per fer front a una diàspora que pot durar moltes gene-

racions, abans de tornar al Tibet: a falta de territori, tot l'èmfasi es concentra en la demografia ("tibetans, tingueu fills").

El president de l'ACT a l'exili ens va rebre amb alguns ministres. Lobsang Sangay, successor polític del dalai-lama des de 2011, va passar 16 anys a la Universitat de Harvard com a estudiant, doctorand i professor i té una visió molt pragmàtica de les relacions internacionals. El dalai-lama, en canvi, creu que els ciutadans xinesos forçaran un canvi des de dins de la Xina mateix: a mesura que els xinesos progressin econòmicament creu que respectaran la cultura i la identitat tibetanes.

El dalai-lama ens va rebre durant una hora. És un home ben informat en política internacional, que salta àgilment de Trump al Brexit i del conflicte palestí a l'Iran. Li vam regalar llibres: "Dies que duraran anys", del fotoperiodista Jordi Borràs (repressió policial i no-violència catalana l'1-O), *Why Europe Fails* (versió anglesa del meu llibre sobre la crisi de la UE) i *El Receptari Groc* (sopars solidaris amb presos i exiliats).

En preguntar per Catalunya, el dalai-lama va quedar astorat per la supressió de l'autonomia: ell, convençut autonomista, descobria que hi pot haver marxa enrere! També s'interessà per la situació d'exili i presó de l'anterior Govern català, de la presidenta del Parlament i dels Jordis. Que tot això passi en un país de la UE, que ell tant admira per la pau i la democràcia que ha comportat al continent europeu, el va deixar ben amoïnada.

Eurodiputat independent pel PDeCAT